

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

480. meddelelse. 20. marts 1952.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med forskellige grundstammer til sorter af roser.

Foreløbig meddelelse.

Forsøget, der er udført ved Statens Væksthusforsøg i Virum, har til formål at vise grundstammernes indflydelse på rosentypernes vækst, hårdførhed og blomstring.

I forsøget er sammenlignet 5 grundstammetyper:

1. *Rosa canina*.
2. *Rosa canina* Kokulinsky.
3. *Rosa multiflora*.
4. *Rosa rugosa*.
5. *Rosa eglantheria* (rubiginosa).

Der benyttedes følgende 5 rosensorter: *Ellen Poulsen*, *Else Poulsen*, *Mme Butterfly*, *Etoile de Hollande* og *Mevr. G. A. van Rossem*.

Grundstammerne blev udplantet tidligt forår 1945 i Virum og okuleret sidst i juli samme år. I foråret 1946 blev roserne udplantet med 2 fællesparceller à 10 planter på et areal mellem 2 væksthuse; arealet vendte øst—vest og uden læ mod øst, således at der om vinteren ofte var stærk blæst fra øst henover planterne, og ved barfrost har disse været udsatte for noget ugunstige betingelser. Planterne har om vinteren været jordhyppet og i en enkelt vinter yderligere været dækket med halmet gødning. Jorden er ret svær lermuld. Af kunstgødning er der årlig givet følgende pr. ha: ca. 200 kg superfosfat og ca. 400 kg kali, begge dele om foråret, samt ca. 300 kg salpetergødning, halvdelen om foråret og resten om sommeren. Planterne er plantet med forædlingsstedet 5 cm under jordoverfladen. Afstand: 100 × 75 cm.

Desværre var *Rosa canina* Kokulinsky i to tilfælde — nemlig med sorterne *Etoile de Hollande* og *Mevr. G. A. van Rossem* — slået dårlig an efter okulationen, således at der kun var planter nok til en parcel à 10 planter. Grundet på det ret sene, kolde forår i 1946, kom planterne noget sent i blomst den første sommer og blomstrede ikke særlig rigt trods en god og kraftig tilvækst. Vinteren 1946—47 var slem ved planterne; en del døde og mange kom svækkede ud af vinteren, og

en barfrostperiode den påfølgende vinter bevirkede, at der atter døde nogle planter især af sorten *Ellen Poulsen*.

Forsøget er optalt på den måde, at samtlige udsprungne — eller i kraftig knop værende — blomster 2 gange ugentlig under hovedfloret og 1 gang ugentlig før og efter dette er afklippet og talt. Herved er fremkommet et tilmateriale til belysning af, hvad der produceres af blomster på de forskellige typer, sorter og grundstammer. Samtidig er alle rodskud (vildskud) fjernet og optalt, såsnart de var til at skelne fra de ædle rosers skud. Om foråret er samtlige skud, der blev afklippet ved beskæringen, talt og vejjet for derigennem at få et mål for vækstkraft. Antal levende planter er noteret fra år til år. Ved at dele blomstringstiden i 2 perioder, får man et indtryk af størrelsen af 1. flor.

Af tabellen fremgår det, at *Ellen Poulsen*, der er en polyantharose, har været den mest frostfølsomme især på grundstammerne *R. canina Kokulinsky*, *R. multiflora* og *R. eglanteria*, medens den har klaret sig forholdsvis bedre på *R. canina* og *R. rugosa*. Iøvrigt var der meget ringe forskel fra grundstamme til grundstamme for denne sort med undtagelse af *canina*-stammen, der var lidt mere blomsterrig. Det gennemsnitlige antal blomster pr. plante for alle grundstammer var 240. Rodskuddenes antal har været størst på *R. rugosa* og mindst hos *R. eglanteria*.

Else Poulsen, der er en polyantha-hybrid, har vist sig overordentlig hårdfør på *R. canina* af begge typer og på *R. rugosa*; kun på *R. multiflora* og *R. eglanteria* var nogle ganske få planter døde. Væksten har været kraftigst på *R. multiflora* og de to *canina*-typer, mindst modstandsdygtighed har den været på *R. multiflora*, men den har til gengæld her givet de fleste blomster — i gennemsnit 325 pr. plante i én vækstsæson. På *R. eglanteria* har den givet færrest blomster, i gennemsnit pr. plante 233 eller 92 blomster mindre end på *R. multiflora*. *Else Poulsen* må iøvrigt betegnes som en meget hårdfør og rigtblomstrende Rose.

Mme Butterfly, lysrosa, er en thehybrid (sport af sorten *Ophelia*) og en meget almindelig dyrket rose, der har vist sig at være ret hårdfør især på *R. rugosa* og *R. eglanteria*, men som blomstrer rigest på *R. canina*, hvilket vil sige 75 blomster i gennemsnit pr. plante på denne grundstamme imod 60 på *R. eglanteria* og en smule mere på *R. multiflora*.

Etoile de Hollande, mørkrød, der også er en thehybrid, har mærkelig nok været mest hårdfør på *R. eglanteria* og dårligst på *R. rugosa*, og den blomstrer mindst på *R. canina*. Denne grundstamme har i begge parceller været af meget svag vækst, hvorimod *R. can. Kokulinsky* har været et udmærket underlag for denne sort. *R. multiflora* har givet flest blomster, ca. 55 pr. plante i gennemsnit, mod *R. rugosa* 32 og *R. canina* 30.

Mevr. G. A. van Rossem er en flerfarvet, gulbronce pernettianatype, der var særlig hårdfør på *R. canina* og blomstrer godt på denne, 59 blomster pr. plante i een vækstsæson. *R. multiflora* har de fleste døde planter og *R. eglantheria* har givet færrest blomster.

Rodskud fremkom i størst antal på *R. rugosa*; i gennemsnit af alle sorter har der været 6,9 pr. plante. *R. eglantheria* har givet færrest rodskud — kun 0,2 pr. plante i gennemsnit — af alle sorter. Det synes som om rosensorternes vækstkraft har indflydelse på rodskuddannelsen, således har *Etoile de Hollande* et meget stort antal rodskud, 6,6, medens *Mme Butterfly* kun har haft 1,0 i gennemsnit af alle 5 underlag.

I første flor har *R. multiflora* i tre sorter: *Ellen Poulsen*, *Else Poulsen* og *Etoile de Hollande* givet flest blomster og i de to sorter *Mme Butterfly* og *Mevr. G. A. van Rossem* næstflest. *R. canina* har givet flest blomster i *Mme Butterfly* og *Mevr. G. A. van Rossem*, næstflest i *Ellen Poulsen* og *Else Poulsen*, mindst i *Etoile de Hollande*. *R. can. Kokulinsky* ligger som nr. 2 i *Etoile*, som nr. 3 i *van Rossem* og som nr. 4 i de tre andre sorter. *R. rugosa* var enten nr. 3 eller nr. 4 i samtlige sorter. *R. eglantheria* har givet det mindste antal i *Ellen Poulsen*, *Else Poulsen*, *Mme Butterfly* og *van Rossem*; i *Etoile de Hollande* ligger den som nr. 3.

Rosa canina har været den grundstamme, der har givet de fleste blomster til *Mme Butterfly* og *G. A. van Rossem* samt *Ellen Poulsen*. *R. multiflora* har givet flest til *Etoile de Hollande* og *Else Poulsen*. Af de to *canina*-typer må nok den almindelige type foretrækkes frem for *Kokulinsky*, dog danner *Etoile de Hollande* i dette forsøg en undtagelse, idet denne sort har blomstret mindst på *alm. canina*. *R. canina* må også anses for den hårdføreste grundstamme i dette forsøg.

Der har i forsøget ikke kunnet ses nogen forskel i blomsterfarven på de forskellige grundstammer.

Når der tages hensyn til vækstforholdene, kan der ikke siges noget sikkert om, hvilken grundstamme, der bør foretrækkes, men man kan dog nok skønne, at *eglantheria* og *rugosa* ikke bør anvendes. Forsøget fortsættes.

(Bilag findes på bagsiden.)

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 3 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 16.000 eksemplarer.

36652

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKJÆR)
KØBENHAVN

Gennemsnit pr. år pr. plante.

Sortsnavn	Grundstamme	Blomster		Afklippede skud		Antal rod-skud	% levende planter 1950
		1. flor	ialt	antal	kg		
Ellen Poulsen	R. canina	67	258	19	0.07	1.5	75
	R. can. Kokulinsky	64	246	19	0.08	0.8	45
	R. multiflora	69	233	17	0.07	1.9	50
	R. rugosa	66	230	16	0.07	2.3	70
	R. eglanteria	57	234	17	0.08	0.3	30
Else Poulsen	R. canina	57	301	24	0.17	1.0	100
	R. can. Kokulinsky	51	271	21	0.16	0.1	100
	R. multiflora	63	325	22	0.18	0.7	80
	R. rugosa	53	274	21	0.14	4.4	100
	R. eglanteria	43	233	17	0.12	0.1	95
Mme Butterfly	R. canina	16	75	13	0.08	0.9	95
	R. can. Kokulinsky	13	71	11	0.07	0.2	75
	R. multiflora	15	62	12	0.07	0.7	60
	R. rugosa	14	65	9	0.07	3.1	100
	R. eglanteria	11	60	10	0.07	0.2	80
Etoile de Hollande	R. canina	6	30	10	0.05	8.4	85
	R. can. Kokulinsky	11	52	16	0.11	1.1	60
	R. multiflora	11	55	15	0.10	2.6	90
	R. rugosa	8	32	10	0.06	20.7	55
	R. eglanteria	8	46	13	0.08	0.2	100
Mevr. G. A. van Rossem	R. canina	13	59	14	0.09	4.0	100
	R. can. Kokulinsky	8	37	13	0.07	1.4	80
	R. multiflora	11	46	12	0.08	2.3	65
	R. rugosa	7	36	9	0.06	3.9	90
	R. eglanteria	6	32	10	0.05	0.2	75

Grundstamme	Sortsnavn	Blomster		Afklippede skud		Antal rod-skud	% levende planter	
		1. flor	ialt	antal	kg		1947	1950
R. canina	Ellen Poulsen	67	258	19	0.07	1.5	100	75
	Else Poulsen	57	301	24	0.17	1.0	100	100
	Mme Butterfly	16	75	13	0.08	0.9	100	95
	Etoile de Hollande	6	30	10	0.05	8.4	95	85
	Mevr. G. A. van Rossem	13	59	14	0.09	4.0	100	100
R. c. Kokulinsky	Ellen Poulsen	64	246	19	0.08	0.8	85	45
	Else Poulsen	51	271	21	0.16	0.1	100	100
	Mme Butterfly	13	71	11	0.07	0.2	100	75
	Etoile de Hollande	11	52	16	0.11	1.1	70	60
	Mevr. G. A. van Rossem	8	37	13	0.07	1.4	80	80
R. multiflora	Ellen Poulsen	69	233	17	0.07	1.9	100	50
	Else Poulsen	63	325	22	0.18	0.7	85	80
	Mme Butterfly	15	62	12	0.07	0.7	90	60
	Etoile de Hollande	11	55	15	0.10	2.6	95	90
	Mevr. G. A. van Rossem	11	46	12	0.08	2.3	75	65
R. rugosa	Ellen Poulsen	66	230	16	0.07	2.3	100	70
	Else Poulsen	53	274	21	0.14	4.4	100	100
	Mme Butterfly	14	65	9	0.07	3.1	100	100
	Etoile de Hollande	8	32	10	0.06	20.7	80	55
	Mevr. G. A. van Rossem	7	36	9	0.06	3.9	90	90
R. eglanteria	Ellen Poulsen	57	234	17	0.08	0.3	90	30
	Else Poulsen	43	233	17	0.12	0.1	95	95
	Mme Butterfly	11	60	10	0.07	0.2	80	80
	Etoile de Hollande	8	46	13	0.08	0.2	100	100
	Mevr. G. A. van Rossem	6	32	10	0.05	0.2	75	75